

1. Miejscowość	KŁODA GÓROWSKA	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI	6. Zawartość załącznika historia Kłody Wielkiej, istniejące zagrożenia, postulaty konserwatorskie, bibliografia, źródła, materiały kartograficzne
2. Gmina	Góra		
3. Powiat	górowski		
4. Województwo	dolnośląskie		

Kłoda Wielka

W 1581 r. jako właściciel dóbr w Kłodzie Wielkiej wymieniany jest Fryderyk von Seher. Następnie majątek przeszedł na własność rodu von Raussendorff, a potem rodziny von Kreckwitz. W 1776 r. właścicielką dóbr stała się Elżbieta Henrietta von Borwitz. W l. 80-tych XVIII w. wśród mieszkańców wsi odnotowano 3 wolnych, 10 omłockowych zagrodników, 2 chałupników. Przed 1829 r. majątek zakupił porucznik Thiele. Od 1858 r. do czasów II wojny światowej majątek należał do rodziny von Luck.

Zasadniczym elementem miejscowości jest zespół dworsko – folwarczny. Historycznie folwark składał się z dwóch podwórz pólnocnego i południowego. Oba zachowały się do dziś, w szczątkowej formie. Z zabudowy podwórza póln. istnieje duży ceglany budynek obory z 1867 r. (nr 21 a). Z zabudowań części gospodarczej podwórza póln. pozostała obora i budynek mieszkalno- gospodarczy, z wyjątkiem części mieszkalnej oba budynki w złym stanie technicznym. Budynek dworu o XVI w. korzeniach, przebudowany ok 1700, rozbudowany w k. XIX lub pocz XX w. ulokowany jest po zach. stronie podwórza póln. Na póln i zach od dworu rozciąga się park pochodzący z II poł. XIX w. Historyczną zabudowę wiejską tworzą budynki mieszkalne i gospodarze sytuowane na póln.- zach. od dworu, przy drodze wiejskiej. Są to skromne obiekty murowane o prostych, zwartych bryłach, opartych na rzutach wydłużonych prostokątów, kryte stromymi dachami dwuspadowymi. Na terenie miejscowości zachowane są historyczne, kamienne nawierzchnie dróg.

Na póln.-zach. od historycznego siedliska Kłody Wielkiej, przy drodze, zlokalizowana jest stacja transformatorowa z domem mieszkalnym (nr 22), pochodząca z I ćw. XX w.

Istniejące zagrożenia: rozbiórka historycznej zabudowy, przebudowa historycznych obiektów w sposób powodujący naruszenie ich tradycyjnych wartości, lokowanie nowych obiektów w obszarach i w sposób naruszający historyczną kompozycję oraz układ, w miejscach historycznie nieuzasadnionych, w szczególności na zatylach działek, budowa nowych obiektów w ahistorycznej formule, z zastosowaniem materiałów wykończeniowych i kolorystyki obcej lokalnej tradycji budowlanej.

Postulaty konserwatorskie: zachowanie i rewaloryzacja historycznej kompozycji i układu przestrzennego wsi, rozplanowania dróg, placów, przebiegu linii zabudowy, historycznych podziałów funkcjonalnych, prowadzenie działań i robót budowlanych w zabytkach i obiektach historycznych zgodnie z zasadami ochrony zabytków, w nowych obiektach kontynuacja lokalnej tradycji budowlanej w zakresie kompozycji przestrzennej lokalizacji, skali, gabarytów, rozplanowania, formy architektonicznej, zastosowanych materiałów wykończeniowych, zachowanie i utrzymanie historycznych dominant i wyróżników przestrzennych, w tym: zespołu pałacowo – parkowego wraz z kaplicą i cmentarzem oraz folwarkiem w póln.- wsch części miejscowości, zachowanie budynku obory i reliktywów założenia dworsko - folwarcznego w póln – zach. części miejscowości, zachowanie historycznych kamiennych nawierzchni dróg.

Bibliografia, źródła: Gmina Góra. Studium środowiska kulturowego, M. B. Czystoń, D. Wiśniewska, E. Dymarska, Wrocław 2006, archiwum zakładowe DWKZ

Materiał kartograficzne

Messtischblatt – nr 4365 arkusz GUHRAU 1937 r.

Opracowanie załącznika:
(data i podpis)

sierpień 2024 r.

mgr Beata Basa Miodyńska

